KESKKONNAAMET

KORRALDUS

18.11.2026 nr DM-136771-18

Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-527238 andmine

1. OTSUS

Arvestades taotleja Suuremäe Karjäär OÜ 02.06.2026 esitatud keskkonnaloa taotlust ja võttes aluseks maapõueseaduse (*MaaPS*) § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*KeÜS*) § 41 lg 1 p 4, lg 5, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 53 lg 2 p 2 ja 3, § 61 lg 1 **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Anda taotlejale Suuremäe Karjäär OÜ tähtajaline keskkonnaluba nr KL-527238 15 aastaks kehtivusega kuni 18.11.2041 aadressidel Kiidjärve metskond 93 (katastritunnus 61901:001:0126) ja Kiidjärve metskond 51 (katastritunnus 61901:001:0128), Mammaste küla, Põlva vald, Põlva maakond asuvale Kadaja III liivakarjääri mäeeraldisele maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-527238 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4 "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub ettevõttele Suuremäe Karjäär OÜ teatavakstegemisel.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

2.1.1. Suuremäe Karjäär OÜ (registrikood 11407874, aadress Näituse 21, Tartu, Tartumaa) esitas 02.06.2026 Keskkonnaametile Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa esmataotluse nr T-KL/1033616. Esmataotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 02.06.2026 numbriga DM-136771-1.

Suuremäe Karjäär OÜ taotleb keskkonnaluba kehtivusajaga 15 aastat Põlva maakonnas, Põlva vallas, Mammaste külas riigile kuuluvatel katastriüksustel Kiidjärve metskond 51 (katastritunnus 61901:001:0128) ja Kiidjärve metskond 93 (katastritunnus 61901:001:0126) täiteliiva aktiivse tarbevaru ploki 2 aT kaevandamiseks. Riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning riigivara volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise pindala on 4,88 ha ja selle teenindusmaa pindala on 4,91 ha. Seisuga 31.05.2026 on täiteliiva aktiivne tarbevaru 483 tuh m^3 ja kaevandatav varu 446 tuh m^3. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 29 tuh m^3. Maavara

kasutatakse üld- ja teedeehituses, kaevandatud maa korrastamise suunaks on metsamaa.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv on tasutud summas 1990 eurot 02.06.2026 riigilõivuseaduse § 136^2 lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.01.2026).

Keskkonnaloa taotlust kontrollis riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus – Eesti Geoloogiateenistuse 09.06.2026 kiri nr 13-1/26-882 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 09.06.2026 nr DM-136771-3).

2.1.3. Mäetehnilised tingimused Kadaja III liivakarjääris asuva liiva kaevandamiseks ei ole keerulised. Kattekiht on õhuke (0,3 m) ja kogu varu asub põhjaveetasemest kõrgemal. Karjäärist materjali väljaveoks saab seletuskirja kohaselt kasutada mäeeraldisest lääne poole jäävat kruuskattega Hainjärve metsateed (tee nr 6190209), milleni rajatakse karjääri lõunaosast tee.

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana (metsa- ja põllumaad). Tegemist on hajaasustusalaga. Lähimad elamud jäävad ca 250 m kaugusele Puntarumäe tee 7 (katastritunnus 62201:001:1897) kinnistule, ca 400 m kaugusele Puntarumäe tee 5 (katastritunnus 61901:001:0370), ca 510 m kaugusele Puntarumäe tee 4, ca 790 m kaugusele Põderhaua (katastritunnus 61901:001:1222), ca 810 m kaugusele Kadaka (katastritunnus 61901:001:0287) ja ca 920 m kaugusele Juhani (katastritunnus 61901:001:0121) kinnistutele. Teised elamud jäävad kas rohkem kui 1 km kaugusele või teisele poole Hatiku oja. Puntarumäe tee 7 kinnistul saadakse vesi puurkaevust (PRK0067767), teistel kinnistutel saadakse vesi eeldatavasti salvkaevudest.

Kadaja III liivakarjääri avamine ja töötamine ei piira ümbruskonna põllumaade kasutamist ega metsa majandamist, välja arvatud konkreetsel karjäärialal. Taotletava Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise ala on valdavalt kaetud metsaga, mis tuleb enne kaevandamistegevusega alustamist raadata ja läheb ressursina kasutusse. Seletuskirjas on välja toodud, et lähtuvalt prognoositavast kaevandamise mahust langetatakse etappide kaupa mets, juuritakse kännud ja kooritakse katend.

Lähim vooluveekogu on Kadaja III liivakarjääri teenindusmaast ca 1 km kaugusele jääv Hatiku oja (VEE1048600). Taotletavast Kadaja III liivakarjäärist ca 165 m kaugusele läände jääb Kadaja II liivakarjäär (loa nr L.MK.PÕ-174838, omanik TREV-2 Grupp AS; kehtivusaeg 17.03.2009-09.02.2034).

Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaal ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid, kaitstavaid looduse üksikobjekte ning kultuurimälestisi. Taotletavast Kadaja III liivakarjäärist ca 893 m kaugusel asub kanakulli elupaik.

Karjäär ei asu tiheasustusalal ning sellel puuduvad kultuurimälestiste registrisse kantud kultuuri

või arheoloogilise väärtusega alad. Taotletavale mäeeraldisele lähim arheoloogiamälestis asub ca 3 km kaugusel, selleks on asulakoht (mälestise registri number 11503). Maa- ja Ruumiameti pärandkultuuri kaardirakenduse kohaselt asuvad lähimad pärandkultuuriobjektid taotletavast mäeeraldisest ca 348 m kaugusel (vaigutuslank, EELIS id 1919050094), ca 407 m kaugusel (metsatööliste majad, EELIS id -894731929) ja ca 602 m kaugusel (metsataimla, EELIS id 587131929).

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Taotluse avalikustamine ja menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 02.06.2026 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Põlva Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 19.06.2026 väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas taotlejat, piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 19.06.2026 kirjaga nr DM-136771-4 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Avalikustamise käigus arvamusi ega vastuväiteid ei laekunud.

Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Kohaliku omavalitsuse tingimuslik nõusolek

Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 19.06.2026 kirjaga nr DM-136771-5 Põlva Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 19.08.2026.

Põlva Vallavalitsus saatis 06.07.2026 Keskkonnaametile kirja nr 6-3/26-1386-2 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 06.07.2026 nr DM-136771-6), milles palus pikendada arvamuse avaldamise tähtaega kuni 18.09.2026, et vallal oleks võimalik kujundada läbikaalutud seisukoht.

Põlva Vallavalitsus selgitas oma 06.07.2026 kirjas, et Põlva Vallavolikogu järgmine korraline istung toimub 17.09.2026. Kuna küsimus puudutab kohaliku elu korraldamise seisukohalt olulist maavarade kasutamisega seotud otsust, on vaja kujundada teemakohane seisukoht vallavolikogu tasandil.

Keskkonnaamet nõustus 07.07.2026 kirjas nr DM-136771-7 pikendama Põlva Vallavalitsusele arvamuse avaldamise tähtaega kuni 17.09.2026.

Põlva Vallavalitsus edastas 17.09.2026 Keskkonnaametile Põlva Vallavolikogu 17.09.2026 otsuse nr 1-3/17 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.09.2026 nr DM-136771-11), milles Põlva Vallavolikogu nõustus Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa andmisega tingimusel, et *keskkonnaloale kantakse Keskkonnaameti keskkonnamõju eelhinnangus kavandatud vajalikud keskkonnameetmed*.

Põlva Vallavolikogu tõi oma 17.09.2026 otsuses nr 1-3/17 välja, et *Põlva Vallavolikogu peab vajalikuks, et keskkonnaloa tingimustes nähakse ette Keskkonnaameti keskkonnamõju eelhinnangus toodud leevendavad keskkonnameetmed ning nende kohustuslik rakendamine meetme olemusest ja eesmärgist tuleneva aja jooksul, sealhulgas rohevõrgustiku toimimist tagavad meetmed, müravalli rajamine ja kasutamine, tolmutõrje ning etapiviisiline kaevandamine*.

Kooskõlas HMS § 49 lõikega 3 edastas Keskkonnaamet 18.09.2026 kirjaga nr DM-136771-12 kohaliku omavalitsuse tingimusliku otsuse taotlejale tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks. Keskkonnaamet palus taotlejal esitada arvamus esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 02.10.2026.

Ettevõte Suuremäe Karjäär OÜ ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid kohaliku omavalitsuse otsusele ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2^1 sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa andmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 16.10.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 15.10.2026 kirjaga nr DM-136771-13.

Eelnõu avalikustamise käigus edastas Riigimetsa Majandamise Keskus 27.10.2026 kirjaga nr 3-1.1/2026/3810 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 27.10.2026 nr DM-136771-14) Keskkonnaametile oma arvamuse (vt p 3.5).

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis taotlejalt ja kohalikult omavalitsuselt 15.10.2026 kirjaga nr DM-136771-13 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 30.10.2026.

Põlva Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid Kadaja III

liivakarjääri keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõudele ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega. Keskkonnaameti 15.10.2026 kiri nr DM-136771-13 on registreeritud Põlva Vallavalitsuse dokumendiregistris 15.10.2026 viitega nr 6-3/26-2268-1.

Suuremäe Karjäär OÜ ei esitanud määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõudele ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu" (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhinnangu (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 28.08.2026 nr DM-136771-8), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektil ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub pealpool põhjaveetaset ning olemasolevat veerežiimi muutmata. Reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega;
5. kaevandamine ei avalda negatiivset mõju kaitsealustele liikidele.

Keskkonnaamet jättis 16.09.2026 dokumendiga nr DM-136771-10 „Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine" algatamata KMH Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed

ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.4).

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15 aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.2.1. Maavara kaevandamine

3.2.1.1. Lubatav tegevus

Taotlejal on vaja keskkonnaluba (seaduses ka kui kaevandamisluba) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

3.2.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 19.06.2026 kirjaga nr DM-136771-5 Põlva Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 19.08.2026.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35^2 tähenduses.

MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Taotluse seletuskirja kohaselt ei teki Kadaja III liivakarjääris kaevandamisel jäätmeseaduse tähenduses jäätmeid. Katend (muld) vallitatakse ajutiselt kuni 3 m kõrgustesse aunadesse mäeeraldise teenindusmaa piirile. Kaevandatav maavara (liiv) realiseeritakse täies mahus ning katendit kasutatakse esimesel võimalusel karjääri korrastamiseks.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt

(viia jäätmejaama).

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse kohaselt on keskkonnaloa taotluse eesmärk pakkuda Põlva linna ja selle ümbruses asuvatele ehitusobjektidele puistematerjale. Taotluse seletuskirjas on ettevõte keskkonnaloa taotlemist põhjendanud järgmiselt: *vajadus liivakarjääri avamiseks tuleneb sellest, et Põlva piirkonnas, rohkem kui 1000 ruutkilomeetril Põlva ümbrusest kuni Räpinani, arvestatava varuga liivakarjäärid puuduvad. Suuremäe Karjäär OÜ koostööpartneri, Põlvamaal tegutseva Zeigeri Veod OÜ, hinnangul on piirkonnas liiva kättesaadavus vähenenud kriitilise piirini – lähikonnas asuva TREV-2 Grupp AS-i Kadaja II liivakarjääri mäeeraldise kaevandatav varu on valdavas enamuses ammendatud ja lähiaastatel karjääri ala korrastatakse. Varasem Kadaja liivakarjäär on ammendunud ja ala on juba metsastatud.*

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta.

Taotletav Kadaja III liivakarjäär asub kaevandamistegevusest mõjutatud Kadaja liivamaardlal. Seega ei võeta kasutusele uut maardlat, vaid kaevandamist jätkatakse juba kaevandamiseks avatud liivamaardlast, kus asub ka teine, kehtiva keskkonnaloaga liivakarjäär – Kadaja II liivakarjäär (loa nr L.MK.PÕ-174838, kehtivusaeg 17.03.2009-09.02.2034; omanik TREV-2 Grupp AS).

Taotletava Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise alal tegi Maavarauuringud OÜ 2024. aastal geoloogilise uuringu ja koostas aruande „Kadaja III uuringuruumi liiva varu geoloogiline uuring (varu seisuga 01.12.2024)“ (EGF 9954). Geoloogilise uuringu käigus rajati üheksa puurauku ja kasulikust kihist võeti 25 proovi. Eesti Geoloogiateenistuse direktori korraldusega 30.01.2025 nr 13-5/25-13 muudeti Põlva maakonna Kadaja maardla registrikannet ja kinnitati 4,88 hektaril täiteliiva (plokk 2) aktiivne tarbevaru mahus 483 tuh m^3.

Keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt on mäetehnilised tingimused Kadaja III liivakarjääris lihtsad, kattekiht on õhuke (0,3 m) ja kogu varu asub põhjaveetasemest kõrgemal. Seletuskirja kohaselt ei vaja liiv sõelumist ja sobib looduslikul kujul kasutamiseks teedeehituses ning ehitusaluste ja trasside täitmisel, valikuliselt ehitussegudeks.

Seega on keskkonnaloa andmine Kadaja III liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva kaevandamiseks kooskõlas strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud juba avatud maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega. Taotletaval mäeeraldisel ja selle ümbruses läbi viidud geoloogilise uuringu põhjal on taotletava mäeeraldise kohta piisavalt vajalikku informatsiooni.

3.3. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnaohtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 16.09.2026 dokumendiga nr DM-136771-10.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonnakvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Nii eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata, arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- kohaliku omavalitsuse üksus (Põlva Vallavalitsus) edastas 17.09.2026 Keskkonnaametile Põlva Vallavolikogu 17.09.2026 otsuse nr 1-3/17 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.09.2026 nr DM-136771-11), milles Põlva Vallavolikogu nõustus Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa andmisega tingimuslikult.

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Kadaja III liivakarjääri avamisega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 18.11.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.3.1. Kinnistu kasutusõigus

Taotletav Kadaja III liivakarjäär asub Põlva maakonnas, Põlva vallas, Mammaste külas riigiomandisse kuuluvatel Kiidjärve metskond 93 (katastritunnus 61901:001:0126) ja Kiidjärve metskond 51 (katastritunnus 61901:001:0128) katastriüksustel, mille riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja riigivara volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Riigile kuuluva kinnistu kasutamiseks sõlmitakse rendileping pärast keskkonnaloa saamist.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti

hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutlusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutlusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Põlva Vallavalitsus edastas 17.09.2026 Keskkonnaametile Põlva Vallavolikogu 17.09.2026 otsuse nr 1-3/17 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 18.09.2026 nr DM-136771-11), milles Põlva Vallavolikogu nõustus Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa andmisega tingimusel, et *keskkonnaloale kantakse Keskkonnaameti keskkonnamõju eelhinnangus kavandatud vajalikud keskkonnameetmed*.

Põlva Vallavolikogu tõi oma 17.09.2026 otsuses nr 1-3/17 välja, et *Põlva Vallavolikogu peab vajalikuks, et keskkonnaloa tingimustes nähakse ette Keskkonnaameti keskkonnamõju eelhinnangus toodud leevendavad keskkonnameetmed ning nende kohustuslik rakendamine meetme olemusest ja eesmärgist tuleneva aja jooksul, sealhulgas rohevõrgustiku toimimist tagavad meetmed, müravalli rajamine ja kasutamine, tolmutõrje ning etapiviisiline kaevandamine*.

3.4.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 16.09.2026 dokumendiga nr DM-136771-10 Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket, levikut ja intensiivsust. Eelhinnangu lõppjäreldusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m laiust ala ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring.

Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. lähima elamu suunale tuleb rajada 3 m kõrgune katendist vall müra leviku tõkestamiseks;
2. kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta müritaset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavaraväljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused tuleb esitada loa andjale. Müra piirväärtuste ületamisel tuleb koheselt rakendada leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;
3. tolmu tekke ja leviku tõkestamiseks tuleb sademetevaesel ajal niisutada karjäärisiseseid teid, väljaveo teid ja kaevandatud maavara puistanguid;
4. raietööde läbiviimine on lubatud vaid väljaspool üldist lindude pesitsusperioodi. Üldine lindude pesitsusrahu on perioodil 15.04-15.07;
5. kaevandamise käigus tekkivate vallide nõlvad peavad olema seal liikuvate loomade jaoks ohutud ja kui vallid on seal liikumiseks liiga kõrged või järsud, tuleb nende vahele jätta läbipääsukoridorid, et oleks tagatud loomade ümberpääs;
6. mäeeraldise ümber on keelatud rajada piirdeaedu, mis loomade liikumist takistavad;
7. keskkonnaloa omaja on kohustatud kaevandama etapiviisiliselt (2 etapis). Uue ala avamine (raadamine) ei ole lubatud enne, kui on alustatud ammendatud ala korrastamisega (taasmetsastamisega).

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.4.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kuna keskkonnaloa taotluse menetluses eelhinnangus toodud leevendusmeetmetele lisaks täiendavaid tingimusi ei esitatud, seab Keskkonnaamet keskkonnaloa kõrvaltingimusteks kõik 3.4.2 punktis toodud leevendusmeetmed.

3.5. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaloa taotlus

Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse avalikustamise käigus arvamusi ei esitatud. Asjaomaste asutuste seisukohti on käsitletud käesoleva dokumendi peatükis 2.

Loa korralduse ja loa eelnõud

Kadaja III liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-527238 andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus edastas Riigimetsa Majandamise Keskus 27.10.2026 kirjaga nr 3-1.1/2026/3810 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 27.10.2026 nr DM-136771-14) Keskkonnaametile oma arvamuse.

Riigimetsa Majandamise Keskus tegi oma 27.10.2026 kirjas nr 3-1.1/2026/3810 ettepaneku lisada keskkonnaloale järgmine tingimus:

- Kadaja III liivakarjääri kaevandajal on eelnev kohustus sõlmida RMK-ga pikaajaline (15 aastat) rendileping Hainjärve tee (reg nr 6190209) kasutamiseks väljaveoteena (ca 0,80 km)

ning Karjääri tee / 62201:001:1000 maaüksusel (osa Kadaja karjääride väljaveoteest) ca 0,7 km lõigul eelneva korrastamise (nõvade kaeve, profileerimine, kruuskatte lisamine) nõudega.

Kooskõlas HMS § 49 lõikega 3 edastas Keskkonnaamet Riigimetsa Majandamise Keskuse arvamuse taotlejale tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks. Keskkonnaamet palus taotlejal esitada arvamus esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 24.11.2026.

Suuremäe Karjäär OÜ esitas 13.11.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 16.11.2026 dokumentidena nr DM-136771-16 ja nr DM-136771-17) oma arvamuse, milles märkis, et on tutvunud Riigimetsa Majandamise Keskuse ettepanekuga ja on nõus teede kasutamiseks rendilepingu sõlmimisega.

Keskkonnaamet märgib, et maapõueseaduse § 42 lõike 3 punkti 5 kohaselt on kaevandamisloa omajal loa alusel õigus korraldada kaevise vedu mäeeraldise ja teenindusmaa piires. Sellest järeldub, et keskkonnaloaga ei reguleerita kaevise vedu väljaspool mäeeraldist ja teenindusmaad. Väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad asuvate teede korrashoiu eest vastutab tee omanik, sõlmides vajadusel selleks vajalikke kokkuleppeid teed kasutada soovivate isikutega.

Eeltoodust tulenevalt ei lisa Keskkonnaamet Riigimetsa Majandamise Keskuse esitatud tingimust keskkonnaloa kõrvaltingimuseks. Suuremäe Karjäär OÜ on oma 13.11.2026 e-kirjas väljendanud valmisolekut sõlmida Riigimetsa Majandamise Keskusega rendileping eespool nimetatud teede kasutamiseks. Seega on ettevõte nõustunud teede kasutamisega seotud küsimuste lahendamisega pooltevahelise kokkuleppe alusel.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Loa omaja peab järgima MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnaalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "Loa omaja meelespea".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Kadaja III liivakarjääri mäeeraldise plaan
3. Kadaja III liivakarjääri geoloogilised läbilõiked
4. Kadaja III liivakarjääri korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Põlva Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo